

Ìwé Dániẹ̀lì — Ọ̀gọ̀rùn-ún kan àádọ̀ta nọmba

Ìtúmọ̀ Ìsíkíẹ̀lì 37 àti Ìbámu Rẹ̀ pẹ̀lú Àwọn Ọ̀jọ̀ Ìkẹ̀yìn

Jeff Pippenger

2024-03-21

Lẹ̀yìn tí Esekíẹ̀lì sàpẹ̀júwe ilàna tí àwọn orílẹ̀-èdè méjèjì fi di ọ̀kan, ó sì tún fi hàn pé Ọ̀ba Dáfídì ni yóò jẹ̀ olùṣàkóso orílẹ̀-èdè náà, àti pé yóò bá wọn dá májẹ̀mú, àti pé àgọ̀ rẹ̀ yóò wà pẹ̀lú wọn.

Wọn kì yóò sì tún fi àwọn òrìṣà wọn bà ara wọn jẹ̀ mọ̀, tàbí fi àwọn ohun írira wọn, tàbí fi èyíkẹ̀yí nínú àwọn irẹ̀kojá wọn; sùgbọ̀n èmi yóò gbà wọn là kúrò ní gbogbo ibi ìgbé wọn, níbi tí wọn ti ṣẹ̀, èmi yóò sì wẹ̀ wọn mọ̀: bá yí ni wọn yóò sì jẹ̀ èniyàn mi, èmi náà yóò sì jẹ̀ Ọ̀lọ̀run wọn. Dáfídì iránsẹ̀ mi yóò sì jẹ̀ ọ̀ba lórí wọn; olùṣọ̀-àgùntàn kan ṣoṣo ni gbogbo wọn yóò sì ní: wọn yóò sì máa rìn nínú idájọ̀ mi, wọn yóò sì pa àwọn òfin mi mọ̀, wọn yóò sì ṣe wọn. Wọn yóò sì máa gbé ní ilẹ̀ tí mo fi fún Jakọ̀bu iránsẹ̀ mi, níbi tí àwọn baba yín ti gbé; wọn yóò sì máa gbé nibẹ̀, àní àwọn, àti àwọn ọ̀mọ̀ wọn, àti àwọn ọ̀mọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ wọn tí tí láá: Dáfídì iránsẹ̀ mi yóò sì jẹ̀ ọ̀mọ̀-aládé wọn tí tí láá. Pẹ̀lúpẹ̀lú, èmi yóò bá wọn dá májẹ̀mú àlàáfíà; yóò jẹ̀ májẹ̀mú àinípẹ̀kun pẹ̀lú wọn: èmi yóò sì fi wọn múlẹ̀, èmi yóò sì sọ̀ wọn di púpọ̀, èmi yóò sì fi ibi mímọ̀ mi sí àárín wọn tí tí láá. Àgọ̀ mi pẹ̀lú yóò sì wà pẹ̀lú wọn: bèè ni, èmi yóò jẹ̀ Ọ̀lọ̀run wọn, wọn yóò sì jẹ̀ èniyàn mi. Àwọn kẹ̀fẹ̀rì yóò sì mọ̀ pé èmi OLÚWA ni ń sọ̀ Ísírẹ̀lì di mímọ̀, nígbà tí ibi mímọ̀ mi yóò bá wà ní àárín wọn tí tí láá. Hesekieli 37:23–28.

Orí kẹ̀tálẹ̀lógòbọ̀n ìwé Esekíẹ̀lì ń fi àfihàn kíkún gan-an hàn nípa fífì àmì dì àwọn egbẹ̀rún mẹ̀rìnlẹ̀lógòrìn [one hundred and forty-four thousand]. Àwọn ọ̀pá méjì tí yóò di orílẹ̀-èdè kan nígbà tí iwà-àtọ̀runwá bá darapọ̀ mọ̀ èdà èniyàn, wọn yóò sì ní ọ̀ba kan lórí wọn. Orílẹ̀-èdè kan náà ni ọ̀jọ̀ Ọ̀lọ̀run tí àwọn ọ̀jọ̀ ikẹ̀yìn, eni tí wọn jẹ̀ àwọn egbẹ̀rún mẹ̀rìnlẹ̀lógòrìn [one hundred and forty-four thousand]. Àwọn ọ̀pá méjì náà ni àkókò méjì itúkà fún àwọn ijoba àríwá àti gúúsù tí Ísírẹ̀lì. Àwọn ọ̀pá méjì wọ̀nyí ni àwọn tí Pọ̀ọ̀lù ń tọ̀ka sí gẹ̀gẹ̀ bí “ara,” nígbà tí ó tún ń tọ̀ka sí Kristi gẹ̀gẹ̀ bí “orí” ara náà. Esekíẹ̀lì ń sọ̀ “orí” tí Pọ̀ọ̀lù mẹnuba di mímọ̀ gẹ̀gẹ̀ bí “ọ̀ba Dáfídì,” àti “ara” náà gẹ̀gẹ̀ bí “orílẹ̀-èdè kan.”

Nínú iránsẹ̀ tí a fi fún Egbé Adventist ní ọ̀dún 1856, gẹ̀gẹ̀ bí a ti sojú rẹ̀ nínú àtẹ̀jádé tí a kò parí lórí “àkókò méje” tí Hiram Edson ní 1856, Edson tọ̀ka sí Isaiah, orí keje, àsoṭẹ̀lẹ̀ ọ̀dún mẹ̀rìndínlógóta gẹ̀gẹ̀ bí ibi itọ̀kasí Bíbẹ̀lì fún àwọn ibi ibẹ̀rẹ̀ àwọn àkókò méje méjèjì. A fi àsoṭẹ̀lẹ̀ àkókò ọ̀dún mẹ̀rìndínlógóta náà sínú àyíkà ìjìnlẹ̀ ọ̀ye, tí ó dàbí àwọn eṣẹ̀ inú ìwé Ìṣípáyá tí ń sọ̀ pé, “eni tí ó bá ní etí, kí ó gbọ̀.” Bí o bá ní ọ̀jọ̀ tí ó lè mọ̀, àti etí tí ó lè yé, ohun kan wà tí ó ṣe àgbàyanu gidigidi nínú eṣẹ̀ náà.

Nítorí orí Síríà ni Damásíkù, orí Damásíkù sì ni Résínì; láàárín ọ̀dún mārùndínlógóta sì ni a ọ̀ò fọ̀ Éfúrámù tú, kí ó má bàa jẹ̀ èniyàn mọ̀. Orí Éfúrámù sì ni Samaría, orí Samaría sì ni ọ̀mọ̀ Rémálíà. Bí èyin kò bá gbàgbọ̀, nítòótọ̀ a kì yóò fi yín múlẹ̀. Isaiah 7:8, 9.

Àsoṭẹ̀lẹ̀ ọ̀dún mārùndínlógóta náà bèrẹ̀ ní ọ̀dún 742 BC, àti nínú ọ̀dún mārùndínlógóta wọ̀nyí, ọ̀dún mọ̀kàndínlógún lẹ̀yìn náà ní 723 BC, a mú ijoba àríwá tí Ísírẹ̀lì lọ̀ sí ẹ̀rú nípasẹ̀ Ásíríà; àti nígbà tí

àwọn ọdún wọnyẹn parí ní 677 BC, a mú Mánásè ní igbèkùn lọ sí Bábílónì. Àwọn ọdún mǎrùndínlógóta wọnyẹn ni a tún sàpèrè nínú àwọn ìmúṣe igbèyìn itúkà àwọn orílẹ̀-èdè méjèjì, tí yòò di ọpá kan nínú itàn Ìsíkiélì. Wón samisi 1798, 1844 àti 1863, lókòòkan. Nínú àwọn ẹsẹ̀ tí n dá iránṣẹ̀ tí a kò sílẹ̀ ní 1863 mò, ìṣipayá àṣotélẹ̀ àkànṣe kan wà, nínú èyí tí a fi gbé àṣotélẹ̀ nàà kalẹ̀.

Ó jẹ̀ ìṣipayá pé “orí” orílẹ̀-èdè kan ni ilú-ọba rẹ̀, àti pé “orí” ilú-ọba nàà ni ọba. Ó fi ẹlẹ́rìí méjì múlẹ̀ fún ìṣipayá yìí, lẹ́yìn nàà ó sì mú gbogbo àṣotélẹ̀ àti ìṣipayá nàà dé iparí pẹ̀lú àlòjinlẹ̀ yìí pé, “Bí ẹ̀ kò bá gbàgbọ̀, dájúdájú a kì yòò fi yín múlẹ̀.” Bí ẹ̀ kò bá gbàgbọ̀ pé ọba ni orí, àti pé orí nàà ni ilú-ọba, nígbà nàà a kì yòò fi yín múlẹ̀.

Orílẹ̀-èdè Hesekieli tí a mú jáde nípa lílo ọpá méjèjì ti àwọn ìjọba àrìwá àti gúúsù pọ̀, ni a yòò ní ọba kan, èyí tí í ẹ̀ orí, èyí tí í ẹ̀ ilú olú-ilú orílẹ̀-èdè nàà. Gbogbo ẹsẹ̀ nàà nínú Hesekieli n sọ̀rò nípa àwọn àbùdá àṣotélẹ̀ ti ididi àwọn ẹgbèrún lónà ọgórùn-ún mérénlélógójì, èyí tí ó dúró fún ìṣòkan Ìwà-Ọlórùn pẹ̀lú ẹ̀dá èniyàn ní àkókò iró ipè keje ti Islam ti ẹgbé kẹta.

Àwọn ojò iró Ipè Keje, nínú Ìfihàn orí kewáá, bèrẹ̀ nígbà tí “àkókò kò ní sí mò,” èyí tí í ẹ̀ October 22, 1844, nígbà tí angẹ̀li kẹta dé. Ní àkókò nàà ni Johanu nírirí ikorò ojò nàà, a sì sọ̀ fún un níbẹ̀ gan-an pé kí ó wón tẹ̀npìlì nàà, sùgbón kí ó fi itàn ẹgbèrún kan, irinwó méfà, àti ọgóta ọdún itẹ̀ mólẹ̀ ibi mímọ̀ àti ogun nàà sílẹ̀, nítorí pé a fi àkókò nàà fún àwọn Keferi.

Àti pé angẹ̀li tí mo rí tí ó dúró lóri òkun àti lóri ilẹ̀ gbé ọwọ̀ rẹ̀ sókè sí ọrun, Ó sì búra nípa ẹ̀ni tí n bẹ̀ láàyè tí tí láé àti láé, ẹ̀ni tí ó dá ọrun, àti àwọn ohun tí ó wà nínú rẹ̀, àti ilẹ̀, àti àwọn ohun tí ó wà nínú rẹ̀, àti òkun, àti àwọn ohun tí ó wà nínú rẹ̀, pé àkókò kì yòò sí mò: Sùgbón ní ojò ohùn angẹ̀li keje, nígbà tí yòò bèrẹ̀ sí í fún fèrè, àṣírí Ọlórùn yòò parí, gégé bí ó ti kẹde fún àwọn iránṣẹ̀ rẹ̀, àwọn wólìí. Àti ohùn tí mo gbọ̀ láti ọrun tún bá mi sọ̀rò, ó sì wí pé, Lọ̀ mú iwé kékeré tí ó sí sílẹ̀ wà ní ọwọ̀ angẹ̀li tí ó dúró lóri òkun àti lóri ilẹ̀.

Mo sì lọ sọ̀dò ángẹ̀lì nàà, mo sì wí fún un pé, Fún mi ní iwé kékeré nàà. Ó sì wí fún mi pé, Gba á, kí o sì jẹ̀ é tán; yòò mú inú rẹ̀ kíkòrò, sùgbón nínú ẹ̀nu rẹ̀ yòò dùn bí oyin. Mo sì gba iwé kékeré nàà kúrò ní ọwọ̀ ángẹ̀lì nàà, mo sì jẹ̀ é tán; ó sì dùn nínú ẹ̀nu mi bí oyin: ní kété tí mo sì jẹ̀ é tán, inú mi di kíkòrò. Ó sì wí fún mi pé, Ó gbọ̀dò tún sọ̀ àṣotélẹ̀ níwájú ọ̀pòlọ̀pò èniyàn, àti orílẹ̀-èdè, àti ahọ̀n, àti àwọn ọba. A sì fi esùsù kan fún mi tó dàbí ọpá: ángẹ̀lì nàà sì dúró, ó ní, Dide, kí o sì wón tẹ̀npìlì Ọlórùn, àti pepe, àti àwọn tí n sìn níbẹ̀. Sùgbón àgbàlá tí ó wà lóde tẹ̀npìlì nàà, fi í sílẹ̀, má sì ẹ̀ wón on; nítorí a ti fi í fún àwọn aláìkọ̀là: wón yòò sì tẹ̀ ilú mímọ̀ nàà mólẹ̀ fún oṣù méjìlélógórin. Ifihan 10:5–11:2.

Tẹ̀npìlì tí a pàṣẹ̀ fún Jòhànù láti fi ọ̀sùwọ̀n wò ní October 22, 1844, ni tẹ̀npìlì tí ó ní àwọn olùjòsin “nínú rẹ̀.” A ní kí a fi àgbàlá nàà sílẹ̀. Tẹ̀npìlì tí ó ní pepe, tí ó sì tún ní àwọn olùjòsin nínú rẹ̀, ni ibi mímọ̀ nínú ibi mímọ̀ tí ọrun. Pepe kan wà ní àgbàlá, sùgbón a ní kí a fi í sílẹ̀; nítorí nàà, pepe mìíràn kan ṣòṣò tí ó wà nínú ibi mímọ̀ Ọlórùn ni pepe tùràrí tí ó wà ní Ibi Mímọ̀. Nígbà idé angẹ̀li kẹta ní ọdún 1844, èyí tí ó jẹ̀ àpèrẹ̀ idé angẹ̀li kẹta ní ibèrẹ̀ àkókò idimọ̀ ní September 11, 2001, tẹ̀npìlì nàà ní yàrá méjì nikan.

Ibi Mímọ̀ jẹ̀ àpèrẹ̀ Ìjọ, èyí tí Pọ̀lù sọ̀ di mímọ̀ gégé bí ara, àti Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ sì jẹ̀ àpèrẹ̀ orí ara nàà. Ibi Mímọ̀ jẹ̀ àpèrẹ̀ ẹ̀dá èniyàn, àti Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ ni àpèrẹ̀ ìwà-Ọlórùn. Pepe nàà, àti ẹ̀fín tí ó gòkè láti orí pepe nàà, tí ó sì gòkè wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, dúró fún ibi pàtàkì tí ẹ̀dá èniyàn ti so mò

iwà-Ọlórún. Kíkí nípa ìgbàgbò ní aráyé lè wọ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, sùgbọ̀n ìrírí àwọn olòòótọ̀ wà ní Ibi Mímọ̀.

Níbẹ̀ ní wọn yóò tí jẹ Ọ̀rọ̀ Ọlórún, gégé bí a tí sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú àwọn búrédì tí ó wà lórí tábilì búrédì ìfihàn. Níbẹ̀ ní wọn yóò tí jẹ kí ìmọ̀lẹ̀ wọn tàn níwájú èniyàn, kí wọn sì yin Baba wọn ọ̀run lógo, gégé bí a tí sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú àtùpà ẹ̀ka méje, èyí tí a tí sọ fún wa pé ó dúró fún Ìjọ. Níbẹ̀ ní wọn yóò tí so ara wọn pọ̀ mọ̀ iwà-ọ̀lórún bí àdúrà wọn ẹ̀ n gòkè pẹ̀lú iṣẹ̀-iyìn Kristi sínú iwájú gidì tí Ọlórún.

Láti ọ̀dún 1798 sí 1844, Alákoòlẹ̀ Tẹ̀npìlì náà gbé tẹ̀npìlì èniyàn dide, èyí tí Ó pinnu láti darapọ̀ mọ̀ tẹ̀npìlì iwà-Ọlórún tirẹ̀, sùgbọ̀n èniyàn sọtẹ̀. Ní tí ọ̀dún 2001, Ó tún n gbé tẹ̀npìlì èniyàn dide lẹ̀kàn sí i, tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gégé bí ọ̀górún-ún m̀erínlélógójì ẹ̀gbèrún náà. Gégé bí Ìsíkíélì tí sọ, “ọ̀ba Dáfídì” ní yóò jọ̀ba lórí orílẹ̀-èdè náà, èyí tí a yí padà láti inú àfonífojì àwọn egungun gbígbe tí ó tí kú tí Laodíkíà, sí ọ̀mọ-ogun alágbára náà tí a gbé sòkè gégé bí àsíá ní àkókò ọ̀fìn Ọ̀jọ̀ Àìkú tí ǹ bọ̀ láipẹ̀.

Ìjọ̀ba gúúsù tí Júdá ní ibi tí ilú olú-ilú Jerúsálémù wà, àti orílẹ̀-èdè náà, ọ̀ba, àti olú-ilú náà dúró fún “orí.” Lóòótọ̀, bí ẹ̀ bá gbàgbò, ẹ̀ ó dúró gbọ̀n-in. Nínú ìbàṣepọ̀ àwọn ìjọ̀ba àríwá àti gúúsù, Júdá ní “orí”; ibẹ̀ ní olú-ilú náà wà, ó sì jẹ ilú tí Olúwa yàn láti fi orúkọ Rẹ̀ sí. Ìjọ̀ba àríwá ní “ara.” Nítórí iṣòtẹ̀ Solomoni kúrò lódò Ọlórún, Olúwa gbé àwọn ọ̀tá dide sí Solomoni. Ọ̀kan lára àwọn ọ̀tá wọnyí ní Jeroboamu, ẹ̀ni tí ó di ọ̀ba àkókò tí ìjọ̀ba àríwá Ísírẹ̀lì tí a pín.

Jeroboamu ọ̀mọ Nebati, ọ̀mọ ilẹ̀ Efuráímù láti Sereda, ìránṣẹ̀ Solomoni, ẹ̀ni tí orúkọ iyá rẹ̀ ǹ jẹ̀ Serua, opó obinrin kan, àní ọ̀un náà gbé ọ̀wọ̀ rẹ̀ sòkè sí ọ̀ba. Èyí sì ní ìdì tí ó fi gbé ọ̀wọ̀ rẹ̀ sòkè sí ọ̀ba: Solomoni kọ̀ Milo, ó sì tún ibi tí ó fọ̀ ní ilú Dáfídì baba rẹ̀ ẹ̀. Jeroboamu sì jẹ̀ akọ̀ni alágbára; Solomoni sì rí i pé ọ̀dọ̀kùnrin náà jẹ̀ onítara, ó sì fi í ẹ̀ olórí lórí gbogbo iṣẹ̀ ilẹ̀ Jóṣẹ̀fu. Ó sì ẹ̀, ní àkókò náà, nígbà tí Jeroboamu jáde kúrò ní Jerusalemu, wòlì Ahija ará Šilo bá a lójú ọ̀nà; ó sì wọ̀ aṣọ̀ tuntun kan; àwọn méjèjì sì dá wà nínú pápá. Ahija sì mú aṣọ̀ tuntun tí ó wà lára rẹ̀, ó sì ya a sí apá méjilá. Ó sì sọ fún Jeroboamu pé, Mú iwọ̀ ní apá m̀ewáá; nítórí bá yí ní Olúwa Ọlórún Israẹ̀lì wí pé, Wò ó, èmi yóò ya ìjọ̀ba náà kúrò ní ọ̀wọ̀ Solomoni, èmi yóò sì fi ẹ̀yà m̀ewáá fún ọ̀: (Sùgbọ̀n yóò ní ẹ̀yà kan nítórí Dáfídì ìránṣẹ̀ mi, àti nítórí Jerusalemu, ilú tí mo yàn nínú gbogbo ẹ̀yà Israẹ̀lì:)

Nítórí pé wọn tí kọ̀ mí sílẹ̀, wọn sì tí foribalẹ̀ fún Ashtoreti, ọ̀lórún obinrin àwọn ará Sidoni, àti Kemoshi, ọ̀lórún àwọn ará Moabu, àti Milikomu, ọ̀lórún àwọn ọ̀mọ Ammoni; wọn kò sì rìn ní ọ̀nà mi, láti ẹ̀ èyí tí ó tọ̀ ní ojú mi, àti láti pa àwọn ilàna mi mọ̀ àti àwọn idájọ̀ mi, gégé bí Dáfídì baba rẹ̀ tí ẹ̀. Síbẹ̀, èmi kí yóò gba gbogbo ìjọ̀ba náà kúrò ní ọ̀wọ̀ rẹ̀; sùgbọ̀n èmi yóò fi í ẹ̀ ọ̀mọ-aládé ní gbogbo ọ̀jọ̀ ayé rẹ̀ nítórí Dáfídì, ìránṣẹ̀ mi, ẹ̀ni tí mo yàn, nítórí pé ó pa àwọn àṣẹ̀ mi mọ̀ àti àwọn ilàna mi. Sùgbọ̀n èmi yóò gba ìjọ̀ba náà kúrò ní ọ̀wọ̀ ọ̀mọ̀ rẹ̀, èmi yóò sì fi í fún ọ̀, àní ẹ̀yà m̀ewáá. Sùgbọ̀n fún ọ̀mọ̀ rẹ̀ ní èmi yóò fi ẹ̀yà kan fún, kí Dáfídì ìránṣẹ̀ mi lè ní ìmọ̀lẹ̀ nígbà gbogbo níwájú mi ní Jerusalemu, ilú tí mo tí yàn fún ara mi láti fi orúkọ mi sí. 1 Oba 11:26–36.

Orílẹ̀-èdè tí a dá sílẹ̀ nígbà tí Ìsíkíélì so ọ̀pá méjèjì pọ̀ yóò ní “Dáfídì” gégé bí ọ̀ba, àti pé Dáfídì jọ̀ba láti Jerúsálémù, tí í ẹ̀ ilú olú-ilú níbi tí Ọlórún tí yàn láti fi orúkọ Rẹ̀ sí. Àwọn ẹ̀yà m̀ewáá tí àríwá jẹ̀ ààmì ara, Jerúsálémù sì jẹ̀ ààmì orí. Nítórí ẹ̀ṣẹ̀ Manásẹ̀, a kó Júdá lọ̀ sí Bábílónì ní ìgbèkùn

ni odun 677 BC, bayi ni piparakan awon "akoko meje" si bere si i ba ijoba guusu. Ni akoko naa ni Oluwa ko Jerusalemu silẹ.

Sibe, Oluwa ko yi pada kuro ninu gbigbona ibinu nla re, eyi ti irun re fi ru si juda, nitori gbogbo ibinu-sise ti Manase fi mu un binu. Oluwa si wi pe, Emi yo mu juda kuro niwaju mi pelu, gege bi mo ti mu Israel kuro, emi yo si ko ilu yi, Jerusalemu, ti mo ti yan, silẹ, ati ile naa ti mo ti so pe, Oruko mi yo wa nibe. 2 Kings 23:26, 27.

O je ni "ile" naa ni Jerusalemu ni O ti yan lati fi oruko Re si, a si ko ilu naa ati ile naa silẹ, sugbon Sakaraya so ileri pe Oluwa yo tun yan Jerusalemu lekan si i.

Nigba naa ni angeli Oluwa dahun, o si wi pe, Oluwa awon omo-ogun, yo ti pe to ti iwo ki yo fi saanu fun Jerusalemu ati fun awon ilu Juda, ti ibinu re ti wa si lori won ni odun aadorin wonyi? Oluwa si fi ore rere ati ore itunu da angeli ti n ba mi soro lohun. Nitori naa angeli ti n ba mi soro naa wi fun mi pe, Kigbe, pe, Bayi ni Oluwa awon omo-ogun wi; Emi n jowu fun Jerusalemu ati fun Sioni pelu ijowu nla. Mo si binu gidigidi si awon orile-ede ti o wa ni itura: nitori pe diẹ ni mo binu, sugbon won fi owọ si i lati mu iponju naa po si i. Nitori naa bayi ni Oluwa wi; Mo ti pada si Jerusalemu pelu aanu: ile mi ni a o ko ninu re, ni Oluwa awon omo-ogun wi, a o si na okun iwọn si Jerusalemu.

Tun tun kede pe, Bayi ni Oluwa awon omo-ogun wi; awon ilu mi yo tun tan kale nipase alafia ati ore; Oluwa yo si tun tu Sioni ninu, yo si tun yan Jerusalemu. Nigba naa ni mo gbẹ oju mi sọkẹ, mo si ri i, si kiyesi i, wo o, iwo merin ni. Mo si wi fun angeli ti n ba mi soro pe, Ki ni awon wonyi? O si da mi lohun pe, Iwonyi ni awon iwo ti o ti tu Juda, Israel, ati Jerusalemu ka. Oluwa si fi awon gbẹnagbẹn merin han mi. Nigba naa ni mo wi pe, Ki ni awon wonyi wa se? O si so pe, Iwonyi ni awon iwo ti o ti tu Juda ka, to be ti ko si eni ti o le gbẹ ori re sọkẹ: sugbon awon wonyi ni o wa lati deru ba won, lati ju awon iwo awon alaikola silẹ, awon ti won gbẹ iwo won sọkẹ lori ile Juda lati tu un ka.

Mo tun gbẹ oju mi sọkẹ, mo si wo; si kiyesi i, okunrin kan wa pelu okun iwọn ni owọ re. Nigba naa ni mo wi pe, "Nibo ni iwo n lo?" O si wi fun mi pe, "Lati won Jerusalemu, ki n le ri i pe meloo ni ibufe re, ati meloo ni gigan re." Si kiyesi i, angeli ti n ba mi soro jade lo, angeli miran si jade lo lati pade re, o si wi fun un pe, "Sare, so fun odomokunrin yi pe, 'A o gbẹ Jerusalemu bi awon ilu ti ko ni odi nitori ore eniyan ati eran-osin ti yo wa ninu re. Nitori emi,' ni Oluwa wi, 'emi yo je odi ina yika re, emi yo si je ogo ni arin re.'" "Ho, ho, e jade, e si sa kuro ni ile ariva," ni Oluwa wi; "nitori mo ti tu yin ka bi efufu merin orun," ni Oluwa wi. "Gba ara re la, iwo Sioni, iwo ti n gbẹ pelu omobinrin Babiloni. Nitori bayi ni Oluwa awon omo-ogun wi; Leyin ogo ni o ti ran mi si awon orile-ede ti o ko yin ni ikogun: nitori eni ti o ba fi owọ kan yin, o fi owọ kan omo oju re."

Nitori pe, kiyesi i, emi yo mi owọ mi si won, won yo si di ikogun fun awon iranse won: eyin yo si mo pe Oluwa awon omo-ogun ni o ran mi. Korin, ki o si yo, iwo omobinrin Sioni: nitori, wo o, emi n bo, emi yo si ma gbẹ laarin re, ni Oluwa wi. Orile-ede pupo yo si dara po mo Oluwa ni ojo naa, won yo si je eniyan mi: emi yo si ma gbẹ laarin re, iwo yo si mo pe Oluwa awon omo-ogun ni o ran mi si o. Oluwa yo si jogun juda gege bi ipin re ni ile mimo, yo si tun yan Jerusalemu. E dake, gbogbo eran-ara, niwaju Oluwa: nitori a ti ji i didẹ kuro ni

ibùgbé mímọ̀ rẹ̀. Sekariah 1:12–2:13.

Àwọn ilé rí pé Olúwa yóò tún yan Jerúsálémù ni a mú ẹ̀ş nígbà tí Ísírèlì àtíjọ̀ tún Jerúsálémù kọ̀ lẹ̀yìn ìgbèkùn wọn ní Bábílónì, ẹ̀şgbọ̀n àwọn wòlìí n sọ̀rọ̀ nípa àwọn ojọ̀ ìkẹ̀yìn ju àwọn ojọ̀ tí wọn gbé ayé nínú wọn lọ. A “gbé” Olúwa “dìdè kúrò nínú tẹ̀npìlì mímọ̀ rẹ̀,” ní October 22, 1844, nígbà tí Ó dìdè tí Ó sì kúrò ní Ibi Mímọ̀ lọ sí Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, ní àkókò nàà ni “gbogbo ẹ̀ran ara” gbọ̀dọ̀ “dakẹ̀” níwájú Olúwa, nítorí Ojọ̀ Ètùtù àpẹ̀rẹ̀-àşẹ̀yọ̀rì tí dé, gẹ̀gẹ̀ bí ó ti bá Hábákúkù TWO-TWENTY mu.

Şùgbọ̀n Olúwa wà nínú tẹ̀npìlì mímọ̀ rẹ̀: kí gbogbo ayé dakẹ̀ níwájú rẹ̀. Hábákúkù 2:20.

Ní àkókò nàà, a sọ̀ fún Jòhánù nínú orí kọ̀kànlá Ìfihàn láti wọn tẹ̀npìlì nàà, èyí tí Sekaráyà rí nígbà tí ó “gbé” “ojú rẹ̀ sókè lẹ̀kansi, ó sì wò ó, sì kiyèsi i, wò ó sì i, ọ̀kúnrin kan wà ní ọ̀wọ̀ rẹ̀ okun iwọn”. Nígbà nàà ni Sekaráyà wí pé, “Níbo ni iwọ̀ n lọ?” Jòhánù sì sọ̀ fún Sekaráyà pé, “Láti wọn Jerúsálémù, kí a lè rí i pé kí ni iwọn àgbà rẹ̀, àti kí ni iwọn gígùn rẹ̀.” Itàn àtúnbí Jerusalem lẹ̀yìn ìgbèkùn ọ̀dún àádọ̀rin, àti itàn tí ó bèrẹ̀ ní 1798 ẹ̀şgbọ̀n tí ó parí nínú ìşòtẹ̀ nígbà tí angẹ̀lì kẹ̀ta dé ní 1844, méjèjì ní fi ìşẹ̀ tí ó bèrẹ̀ ní September 11, 2001 hàn.

Ìjọba guúsù, ilú Jerúsálémù, àti ọ̀ba Dáfìdì, gbogbo wọn ni “orí” níbi tí a ti ní láti fi iwà Ọ̀lọ̀run hàn. Ìjọba àrìwá dúró fún “ara”, àti nígbà tí Olúwa pinnu láti tún “şàánú fún Jerúsálémù” àti láti “tù ú nínú” àti láti tún “yàn án”, Ó n tọ̀ka sí fifi èdìdì sí egbẹ̀rún mẹ̀rindínlógórin [144,000], èyí tí ó ní pípàpọ̀ àwọn egungun gbígbẹ̀ tí ó kú ti Laodíkea mọ̀ra, àti lẹ̀yìn nàà ìjìnde àwọn egungun wònyí sí omọ-ogun alágbára.

A şàpẹ̀rẹ̀ ìşẹ̀ nàà nínú Ezekielì orí kẹ̀tádínlógójì, a sì tún şàfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn ìjọba àrìwá àti guúsù, èyí tí n pèsè àfowọ̀kọ̀ ìşẹ̀ ìmúşẹ̀ ilé rí májẹmú láti kọ̀ òfin Rẹ̀ sọ̀rí ọ̀kàn àti èrò-inú egbẹ̀rún méjìlélógójì egbàá mẹ̀rinlélógórin. Nínú àwọn ọ̀pá méjèjì, ọ̀kan, ọ̀kan nàà nikan ni a dá mò gẹ̀gẹ̀ bí orí, bí o bá sì gbàgbọ̀, bí ojú rẹ̀ bá lè rí i, tí etí rẹ̀ sì lè lóye, èyí n fi ọ̀pá kejì hàn gẹ̀gẹ̀ bí ara.

A ó máa tẹ̀sìwájú nínú ikẹ̀kọ̀ yí nínú àpìlẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Lórí ipilẹ̀ tí Kristi tikára Rẹ̀ ti fi lélé, àwọn àpòsítèlì kọ̀ ijọ Ọ̀lọ̀run. Nínú Ìwé Mímọ̀, àwòrán ikó tẹ̀npìlì ni a máa n lò lópọ̀ ìgbà láti şàpẹ̀rẹ̀ ikólé ijo. Sekaráyà tọ̀ka sí Kristi gẹ̀gẹ̀ bí Èka tí yóò kọ̀ tẹ̀npìlì Olúwa. Ó sọ̀rọ̀ nípa àwọn Keferì gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀ni tí yóò ràn ní ìşẹ̀ nàà lówọ̀ pé: ‘Àwọn tí ó wà ní ọ̀nà jìjìn yóò wá, wọn yóò sì kọ̀ nínú tẹ̀npìlì Olúwa;’ Isaia sì kéde pé, ‘Àwọn omọ̀ àjẹ̀jì yóò tún odi rẹ̀ dìdè.’ Sekaráyà 6:12, 15; Isaiah 60:10.”

Nípa kíkọ̀ nípa ikólé tẹ̀npìlì yí, Peteru wí pé, “Èni tí ẹ̀ n tọ̀ wá, bíi ọ̀kúta aláàyè, èyí tí èniyàn kọ̀ sílẹ̀ nítòótó, ẹ̀şgbọ̀n tí Ọ̀lọ̀run yàn, tí ó sì şeyebíye, èyin pẹ̀lú, bíi àwọn ọ̀kúta aláàyè, ni a n kọ̀ yín sí ilé ẹ̀mí kan, sí ipò àlùfáà mímọ̀, láti máa rú àwọn ẹ̀bọ̀ ẹ̀mí tí ó şe itẹ̀wọ̀gbà fún Ọ̀lọ̀run nípasẹ̀ Jesu Kristi.” 1 Peteru 2:4, 5.

“Nínú ibi iwákùsà ayé àwọn Júù àti àwọn Kẹ̀fẹ̀rì ni àwọn àpòsítèlì tí n şe ìşẹ̀, wọn sì n yọ̀ àwọn ọ̀kúta jáde láti fi lélé lórí ipilẹ̀. Nínú lẹ̀tá rẹ̀ sí àwọn onígbàgbọ̀ ní Èfèsù, Pọ̀lù wí pé, ‘Nítorí nàà, ẹ̀ kí i şe àjẹ̀jì àti aláilú mọ̀, ẹ̀şgbọ̀n ẹ̀ jẹ̀ omọ̀ ilú pọ̀ pẹ̀lú àwọn ẹ̀ni mímọ̀, àti ará ilé Ọ̀lọ̀run; a sì ti kọ̀ yín sọ̀rí ipilẹ̀ àwọn àpòsítèlì àti àwọn wòlìí, nígbà tí Jẹ̀sù Kristi tikára Rẹ̀ jẹ̀ Ọ̀kúta Igún Àkọ̀kọ̀; nínú ẹ̀ni tí gbogbo ilé nàà, tí a so pọ̀ dárádára, n dàgbà sí tẹ̀npìlì mímọ̀ nínú

Olúwa: nínú ẹ̀ni tí a sì n kọ́ yín jọ̀ pẹ̀lú, fún ibùgbé Ọ̀lórún nípa Ẹ̀mí.’ Ẹ́fésù 2:19–22.”

Ó sì kòwé sí àwọn ará Kòrinti pé: “Géḡé bí oore-òfẹ́ Ọ̀lórún tí a fi fún mi, géḡé bí akólé-oníṣé ọ̀lọ̀gbón, mo ti fi ipilẹ̀ lélé, ẹ̀lómíràn sì n kólé lé e lóri. Sùgbón kí olúkúlùkù kíyè sára bí ó ṣe n kólé lé e lóri. Nítorí kò sí ipilẹ̀ m̀íràn tí ẹ̀nikẹ̀ni lè fi lélé ju ẹ̀yí tí a ti fi lélé lọ, ẹ̀yí tí í ṣe Jesu Kristi. Ní báyií, bí ẹ̀nikẹ̀ni bá fi wúra, fàdákà, òkúta iyebíye, igi, koríko, koríko gbígbẹ̀ kólé lé ipilẹ̀ yìi lóri; iṣẹ́ olúkúlùkù ni a óò fihàn gbangba: nítorí ojọ̀ nàà yòò sọ́ ọ́ di mímò, nítorí a ó fi iná sí i payá; iná nàà yòò sì dán iṣẹ́ olúkúlùkù wò pé irú wo ni ó jẹ́.” 1 Kòrinti 3:10–13.

“Àwọn àpòsítélì kọ́ lóri ipilẹ̀ tí ó dájú, àní Òkúta Àinípèkun. Sí ipilẹ̀ yìi ni wón mú àwọn òkúta tí wón gbé láti inú ayé wá. Kí í ṣe láisí idènà ni àwọn akólé fi ṣiṣẹ́. A mú kí iṣẹ́ wón le gan-an nítorí ikòlákò àwọn ọ̀tá Kristi. Wón ní láti bá imọ̀tara-ẹ̀ni-nikan nínú ẹ̀sìn, ẹ̀tanú, àti ikóriíra àwọn tí n kọ́ lóri ipilẹ̀ èké jà. Ọ̀pòlòpò àwọn tí n ṣiṣẹ́ géḡé bí akólé ijo lè jẹ́ afiwe sí àwọn akólé odi ní ojọ̀ Nehemiah, nípa àwọn ẹ̀ni tí a kọ́ pé: ‘Àwọn tí n kọ́ odi nàà, àti àwọn tí n ru ẹ̀rù, pẹ̀lú àwọn tí n kọ́ ẹ̀rù nàà, olúkúlùkù fi ọ̀kan nínú ọ̀wọ̀ rẹ̀ ṣiṣẹ́ ní iṣẹ́ nàà, ó sì fi ọ̀wọ̀ kejì mú ohun ìjà.’ Nehemiah 4:17.” Acts of the Apostles, 595–597.